

Correspondentie-adres: de Ruijterstraat 80, den Haag,
Telefoon: 110383.

Aanvragen abonnementen of losse nummers van het Vrijdag-
avondverslag: J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen,
Telefoon: 554162.

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Bij de opening van deze bijeenkomst deelt de plaatsvervangend-voorzitter aan de vrienden en vriendinnen mede dat de vrouw van ons lid dhr. Smit in overgegaan en zegt vervolgens: Dit treft hem wel zeer bijzonder, en ik ben ervan overtuigd dat onze vriend Smit het zeer op prijs zal stellen als we in ons denken haar zoveel mogelijk een steun en staf willen zijn. Ik ben er ook van overtuigd, als ik het zo mag zeggen, dat onze geestelijke vrienden haar zo mogelijk de hand zullen willen reiken tot een spoedige bewustwording.

- Hierna spreekt na de begroeting de intelligentie de gebruikelijke mededeling uit dat ook zij niet onfeilbaar zijn, niet alle dingen weten en wordt ons derhalve verzocht bij het aanhoren van de uiteenzettingen, vragen beantwoording e.d. daar rekening mee te houden en bij niet begrijpen of twijfel dit rustig te zeggen, en vervolgt dan woordelijk: En met deze inleiding zullen we dan maar overgaan tot het eerste onderwerp dat natuurlijk weer onze keuze is. En nu heb ik gedacht over heel veel onderwerpen, want het is op het ogenblik een beetje eigenaardige tijd, de gedachten van de mensen zijn vaak gevuld met vacaties, logé's, met mooi en lelijk weer, en deze dingen bereiken soms in het gedachtenleven een belangrijkheid die haast ontstellend is voor ons, ofschoon we ze best kunnen begrijpen. U zult me dan ook ongetwijfeld kunnen begrijpen wanneer ik een wat lichter onderwerp kies n.l. DE MENS EN DE NATUUR. Wanneer we zeggen "de natuur", dan bedoelen we daarmee al het levende, het niet door mensen geschapene wat rond de mensheid is. De geest spreekt ook over de natuur, maar heeft het dan over de geaardheid der dingen, wat natuurlijk weer een andere betekenis is. Ik wil echter spreken over de menselijke opvattingen hiervan, de natuur, reeks van samengestelde wetten, reeks van levensprincipes en ontwikkelingen die tezamen Uw planeet tot een tuin van schoonheid kunnen maken, die gelijktijdig ook in deze tuin niet nalaat de slang te verbergen. De natuur is aan de ene kant majestieus, grandioos, aan de andere kant brengt zij ons maar al te vaak helaas ook dingen die voor een mens moeilijk te aanvaarden zijn: wreedheid in de natuur, een schijnbaar er niet op letten wat er ten gronde gaat. Dagelijks worden in de normale gang der dingen duizenden en miljoenen levens vernietigd doordat natuurwetten de wezens op elkaar doen azen, doordat de mens zich voedt met leven. Ik weet wel dat de mensen proberen om zoveel mogelijk leven te sparen, tenminste dat denken ze, maar als we zien wat er allemaal vernietigd is en vernietigd wordt, omdat de mens daarbij, in zijn eigen overheersing van de aarde, zich belemmerd gevoelt, dan moeten we toch aan de andere kant zeggen: de mens is net als de natuur, wreed en ten koste van alles op zelfbehoud, op behoud van eigen waarden bedacht. Wij horen de mensen spreken over de heiligheid van het leven, en dan wordt er gezegd: "je moet geen vlees eten", vegetariërs b.v. Nu heb ik helemaal niets tegen de vegetariërs, want ik kan in de huidige omstandigheden mij volledig indenken in hun gedachtengang en niet als een feitelijke, maar als een idealistische gedachtengang, kan ik hen begrijpen, bewonderen. Toch zou ik mij voor kunnen stellen dat er planten zijn die voor U stomme planten blijven, maar die in zichzelf reeds een hoge beschaving bereikten. Laten wij het eens stellen dat er een plant is zo gegroeid, zo groot en zo machtig, dat zij als een mens het vermogen heeft zich te verplaatsen en te handelen, bepaalde dingen te verwerken en te maken. Wat zou die plantmens dan denken van U mensen, wanneer hij op die wereld kwam en hij zou zien hoe U planten eet, hoe U hout verwerkt in Uw woningen etc., allemaal organische stoffen van levende wezens? Hij zou ongetwijfeld denken dat U een planeet van onbeschaafde kannibalen waart, dat al deze mensen eigenlijk maar dieren zijn. Dat komt omdat de natuur ons dwingt om altijd van onszelf uit te redeneren, we kunnen niet anders, "wij" daar bedoelen we eerst mee "ik", ik, mijn wezen, mijn eigen omgeving, mijn eigen wereld. Met "wij" bedoelen we verder ons bestaan d.w.z. alle waarden die door de mensheid, door de beschaafde, de geestelijk hoogstaande, zowel als de geestelijk laagstaande en wilde, tezamen is gebouwd. De wereld die wij verdedigen wanneer we mens zijn, is een wereld van menselijke concepties, van menselijke modus en opvattingen en wij zijn bereid om alles te vernietigen en om die te handhaven. In die handhaving zijn we, zonder het te beseffen, enorm wreed tegenover anderen. We willen van de natuur wel aanvaarden wat ze geeft, wanneer dat gegevene past in onze conceptie van goed, in onze conceptie van aangenaam. Maar anders dan beginnen we

te protesteren, dan zeggen we: we kunnen het ons eigenlijk niet voorstellen dat er een God bestaat als er zoveel onrecht in de wereld is; wij kunnen niet ... en dan komt er een hele reeks van bezwaren. Toch, de mens en de natuur; de mens is deel van de natuur, men ziet zichzelf staan tegenover het hele leven in alle uitingen. "We gaan in de natuur", zegt de mens, "het is zomer", en hij trekt de hei in of naar het strand, hij gaat door de bossen heen, hij staat 's morgens in de stilte vol bewondering te kijken naar het kleurenspeel van de opgaande zon, hij beziet de vogels, hun sierlijkheid, hij vist misschien ergens in een weiland en voelt zich daar gelukkig bij. Die mens zegt: die wereld die is er voor mij om te kijken; die wereld is eigenlijk van mij. En daar maakt hij z'n grote fout. Een mens staat niet tegenover de natuur, een mens is er deel van. Wanneer we deze aarde zouden willen ontleden, dan zou er eigenlijk niets kunnen bestaan zonder al het andere. Dat klinkt dwaas, nietwaar? Een mens zou niet kunnen bestaan zonder termieten en regenwormen en duizendpoten en andere griezels, of muggen, wespen, dingen die ook altijd zo'n eigenaardige psychische en lichamelijke reactie teweeg brengen. Toch is het zo, want deze wereld, deze natuur die de mens zo graag beschouwt, is één geheel. U zegt toch ook niet: wat wreed dat in mijn lichaam een cel wordt afgebroken en een nieuwe cel wordt opgebouwd? Dat vindt U heel natuurlijk. Beschouwt U de natuur nu eens als een lichaam dat precies zo is als Uw eigen wezen, Uw stoffelijk wezen, als een voortdurend samenwerken van verschillende krachten, een strijd die in het wezen wordt uitgevochten en die noodzakelijk is, wil het wezen zelve in stand gehouden worden. Die natuur waar U zo graag tegenover staat, is in werkelijkheid Uw leven en Uw omgeving. De wreedheid die maakt het mogelijk dat er geleefd wordt. Ik wil U een voorbeeld geven: Er zijn grote grasvlakten en daarop zijn duizenden soorten van antilopen, zeboes, koedoes, giraffen, olifanten zelfs, noemt U ze maar op, alle planteneterende beesten die U zich maar voor kunt stellen, vertegenwoordigd. Op den duur zou een teveel aan planteneters betekenen een vernietiging van plantengroei. Dat zou betekenen honger en ondergang. Nu zijn er echter ook leeuwen, en hoe meer van deze planteneters er zijn, hoe meer vleeseters hun prooi zoeken daar. Nu zeggen wij: dat is wreed, zo'n lief hertje dat wordt er eenvoudig verscheurd, zo'n aardige antilope met van die vriendelijke ogen, die wordt er eenvoudig gedood in het midden van haar leven. Voor die antilope zelf of dat hertje kan dat een drama zijn, maar het is noodzakelijk, want die leeuw die haalt als het ware alle zwakke elementen weg, hij zorgt dat de veestapel binnen een bepaald aantal blijft, dat er een zekere beperking komt, zodat de planten kunnen blijven groeien, de graseters kunnen blijven leven en het ras in stand gehouden blijft. Komen er te weinig planteneters, dan is er geen voedsel genoeg voor de vleeseter en dan gaat de vleeseter ten gronde en blijven daar weer de laatsten en de sterksten over. En zo veredelen de dingen zichzelf. Dat is geen wreedheid en dat is geen onrecht; dat is eenvoudig het zoeken naar evenwicht en naar balans. En in die balans, in dat evenwicht heeft de mens een zeer eigenaardige rol gespeeld. Een paradijs zal de aarde eens geweest zijn - al is het dan geen paradijs zoals U dat opvat - toen er een evenwicht was dat niet werd gebroken of doorbroken door een superioriteit van één der rassen, toen alle wezens elkaar a.h.w. voortdurend schaakmat zetten en de gehele wereld gelijkelijk en harmonisch groeide. Maar toen is de mens gekomen, door veel eigenaardige omstandigheden die uiteindelijk mogen worden toegeschreven aan het vormend werken van grote scheppende geesten die op hun beurt hun krachten weer putten uit de Al-schepper, is er een wezen gekomen die in staat was zich boven andere wezens te verheffen. En deze mens heeft langzaam maar zeker het evenwicht in de natuur verstoord; hij heeft de wateren geketend opdat ze naar zijn wil zullen gaan, hij heeft de dieren gedood, omdat ze voor hem niet bruikbaar waren en anderen heeft hij wat hij noemt veredeld, in werkelijkheid gemaakt tot gebruiksinstrumenten voor zijn eigen leven, terwijl ze buiten de menselijke samenleving nieteens meer kunnen bestaan. Zo heeft de mens het evenwicht in de natuur verstoord. Echter is het evenwicht geheel verstoord d.w.z. in de mens niet in staat uit zichzelf de evenwichtswaarde te scheppen waardoor in de wereld toch een evenwicht van bestaansvormen gehandhaafd blijft, dan zal die mens zelve ten gronde gaan. De mens kan veel vernietigen, hij kan dieren en planten uitroeien en hij kan de insecten van de wereld bannen misschien, maar wanneer hij dat gedaan heeft, dan is er voor de aarde geen mogelijkheid meer een mensheid die zo onbelemmerd groeit, te voeden, dan sterft het lichaam aan een kanker die "mens" heet. Het lichaam van de aarde, het lichaam van een wereld die een zeer bijzondere trap uitmaakt op het ogenblik in de grote bewustwordingsgang die alle geest doormaakt voor hij tot de Schepper terugkeert. En daarom is het wel eens goed dat de mens, die dan zich zo druk bezighoudt met de natuur, met zon, met regen, met alle aardige dingen die er te zien zijn en met de ontspanning in de vrije lucht, de grote vlakten misschien van hei, of in de geborgenheid van een dellende duinen, al die mensen zich realiseren wat die natuur werkelijk is voor hen. De natuur is iets waar U op het ogenblik als mens een aanvullende factor in bent. U heeft Uw eigen taak, en die taak is zeer zeker niet om Uw menselijke sentimenten

over te dragen op die natuur. Wanneer U dat gaat doen, dan is dat misschien heel mooi en heel edel, maar dan zondigt U tegen één van de grote wetten n.l. die van de instandhouding van het ras. Een mens moet bij U gaan vóór het dier, en een dier moet bij U gaan vóór een plant, want zo is het bewustzijn van een mens. Al deze dingen tezamen echter, zijn één lichaam en één wezen. U leeft, al is het ook onbewust in symbiose, in volledige samenwerking, in wisselwerking met vele andere dingen. De planten zuiveren voor U de lucht en geven U de zuurstof die nodig is, de dieren en de planten geven U het voedsel, zonder hetwelk ge niet kunt bestaan. De aarde zelf geeft U de stoffen waarmee gij zo vele wonderlijke dingen doet, grote huizen en kerken bouwt, maar ook het menselijk lichaam regeert, geneest etc. Al deze dingen die staan ook geestelijk met U in relatie. U zoudt het misschien niet zo geloven, want als mens denk je als mens, maar er moet een verband bestaan tussen U en de hele wereld, groter dan alleen maar de verhouding van ik tegenover iets waarvan ik mij zoveel mogelijk bedien, waardoor ik mij zoveel mogelijk verrijk. De verhouding is er een van geestelijk bewustzijn, waarbij Uw bewustzijn als dominerende, balanshoudende factor in de natuur, wel degelijk superieur is. Vergeet niet dat de mens, hoe laag hij ook moge zinken, een bewustzijn heeft dat hem mogelijk maakt het spel der waarden en der evenwicht in de natuur, beter te spelen dan enig ander schepsel, op deze wereld althans. Maar de steen die U gebruikt ondergaat Uw invloed en U ondergaat de invloed van de steen. De eerste mens vond zijn kracht en z'n sterkte in zwarte grotten, in de schittering van kalksteen verborgen in het duister, omhuld misschien door een enkele kienspaan die flakkerend en walmend brandde. Dat heeft meegewerkt aan de vorming van de mens. En de mens zal ook mee moeten werken aan de vorming van de natuur; hij zal haar moeten respecteren, respecteren in wat hij noemt haar wreedheid, respecteren in wat voor hem is een onaangenaam iets - U heeft net vakantie en het begint te regenen, weet U wel? - hij zal haar moeten respecteren als iets dat op hem inwerkt en waar hij opinwerkt. Je moet a.h.w. de natuur tot U laten spreken en omgekeerd ook zelf spreken tot de natuur. Denk niet dat het voldoende is wanneer Uw geest in zichzelf besloten constateert: "dit is schoon" of "dat vind ik lelijk". Laat Uw geest uitgaan en spreken, spreken tot de dieren en de planten, tot de wereld. U verrijkt daarmee de wereld van het jongere, van het kleinere, van het minder bewuste. En weiger niet te luisteren wanneer de bomen ruisend tot U spreken, of wanneer de dieren op hun eigen wijze, met handeling, gebaar, woord en geluid proberen U iets te zeggen. Luister naar de natuur, ge zijt er een deel van. En wanneer ge leert begrijpen wat de natuur U zegt en Uw eigen wezen in de natuur kunt uitdrukken, dan zult U een harmonie vinden waarin de wetten der natuur U rechtvaardig beginnen te lijken, waarin U het juiste evenwicht vindt dat noodzakelijk is, wil de mens blijven voortbestaan als een stoffelijk ras op deze kleine planeet in het grote Al. Ik geef toe dat het geen zwaar betoog is en ook geen lang betoog, en toch is het eigenlijk wel belangrijk, want alle dingen waar tot U spreekt, die deel uitmaken van al hetgeen wat rond U is, die geven antwoord omdat ze U kunnen horen. En wanneer gij kunt verstaan wat de dingen U zeggen, dan vindt ge daarin een nieuwe geestelijke bewustwording en een grotere waarde. En wanneer Uw waarde groter wordt, zo zult ge weer rijker kunnen geven. Alle dingen groeien tezamen, de wereld is één groot lichaam, één groot geheel waarin alle dingen samenspelen. Het is Uw taak om als denkend deel, als de hersenen a.h.w. dezer wereld, haar een weg te tonen die naar boven toe gaat. Maar dat kunt ge nooit wanneer ge het bewustzijn en de mogelijkheden van de andere delen onder U miskent. Dat kan zeker wanneer ge een afkeer krijgt voor delen van het lichaam waarvan ge zelf deel zijt. Dus, mijne vrienden, wanneer in deze maanden de natuur zich soms uit op een wijze die U niet zeer apprecieert: vliegen die in de kamer rondansen of muggen die zoemende aanvallen doen op Uw nachtrust, wanneer een zoetheid zoekende wesp een plotselinge bedreiging schijnt voor Uw persoonlijke zekerheid, of wanneer het onweer grolt en het dreigende lichten een doodsdreiging schijnt te zijn, denk dan aan die natuur als een wezen waar U zelf deel van uitmaakt. Dan zult ge de dingen begrijpen, en begrijpende zult ge misschien de vrede vinden die belangrijker is dan al het andere op aarde. En daarbij laat ik het voor vandaag. Ons eigen onderwerp was in de stijl gehouden die we haast wel moeten aanvaarden, waar we een medium hebben dat al lichtelijk vacantiëdol is en bovendien een groot gedeelte van de mensheid al in eenzelfde roes van verwachting of van een teleurgesteld haast terugkeren, op het ogenblik verkeert. We hebben ons aangepast aan de mensen, maar de boodschap die erachter schuilt is dezelfde die we altijd uitspreken. Alle dingen hebben hun doel en hun reden, alle dingen komen uit God en gaan tot God, en het is voor ons belangrijk dat we dit kunnen beseffen, dat we niet als vijand tegenover wereld, natuur en mens staan, maar trachten een samenwerking te vinden waardoor wij, zonder eigen waarden prijs te geven, tot een verhoging van ons gezamenlijk bewustzijn kunnen komen. Ik dank U voor Uw aandacht.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomst iedere Vrijdag (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruijterstraat 41, D E N H A A G.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk vrienden en kennissen voorzover zij althans serieus van ons werk willen kennisnemen.

Goeden avond vrienden,

Wij gaan dan een onderwerp behandelen naar Uw eigen keuze. Mag ik vernemen van U welke voorkeur U voor deze avond toont?

- x Volgens de leer der Rozenkruisers is onze wereld en het hiernamaals, gene zijde, samen de wereld der begoocheling, die niet in het goddelijk scheppingsplan is begrepen, waarvan volgens hun redenering Christus getuigt: "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld". Dus zeggen zij: er zijn twee natuurorden, Het Koninkrijk der hemelen en deze, onze wereld, een eeuwige kringloop van dood en reïncarnatie, waarvan de mens alleen bevrijd kan worden door het proces van transfiguratie. Wilt U hierover eens spreken?
- Dat zal mij een waar genoegen zijn. In de eerste plaats, wanneer deze wereld waarin U leeft en de werelden die wij kennen, de sferen, een wereld van begoocheling en waan zijn, zo vraag ik mij af hoe zij kunnen ontstaan zonder in het goddelijke te liggen? Want indien het goddelijke het volmaakte is, zal het alomvattend zijn en alomvattend betekent zeker dat producten dier scheppende kracht, zoals wij, niet waarden kunnen scheppen die niet in het goddelijke reeds aanwezig zijn. Om deze reden zou ik dus in de eerste plaats de waardering van het Koninkrijk Gods een ogenblik nader willen beschouwen. "Mijn Koninkrijk" heeft Jezus gezegd "is niet van deze wereld". Tot wie heeft Hij dat gezegd? Hij zei dit tegen Zijn leerlingen en volgelingen die in Hem de Messias, de stoffelijke Koning der Joden zagen. Dat staat uitdrukkelijk geschreven. Dat zou dan in kunnen houden dat de sferen b.v. het Koninkrijk van Jezus zijn, maar is dat identiek met het Koninkrijk Gods? Wij kunnen dit alleen maar aanvaarden, wanneer Jezus ons uitdrukkelijk vertelt dat Hij God is. Hij beschrijft zichzelf echter nooit als zodanig. Hij spreekt over zichzelf als de zoon des mensen en Hij ontkent het niet wanneer men Hem zegt dat Hij de Zoon Gods voorgeeft te zijn. Hij is inderdaad Zoon Gods, geboren uit het goddelijke. Maar de gehele schepping is uit datzelfde goddelijke voortgekomen. Dus het Koninkrijk Gods kunnen we niet beschouwen als deel te zijn van hetgeen Jezus Zijn Koninkrijk noemt. Zijn Koninkrijk bedoelde Hij als een heerschappij van de geest die niet in de stof tot uitdrukking kon komen. Maar Hij spreekt wel over het Koninkrijk Gods; Hij bidt dat het Koninkrijk Gods kome in de hemelen zowel als op de aarde. Dat houdt in dat, hemelen, ofwel sferen en aarde, dat Koninkrijk Gods dus schijnbaar niet erkent. Maar gelijkelijk horen wij Hem zeggen: Het Koninkrijk Gods is in U. Dan moet dus dat Koninkrijk Gods liggen in de ons bekende werelden, in ons, in al het zijnde. Willen wij nu gaan spreken over een wereld van waan en begoocheling, dan lijkt het mij niet noodzakelijk daaraan onverbreekelijk het begrip "transfiguratie" -wat betekent omvorming of hervorming - te verbinden. In elke vorm, de schoonste en de meest hatelijke, is God aanwezig. Maar onze ogen zien God niet, ons begrip weigert God daarin te erkennen. Wij behoeven niet omgevormd te worden, maar wij moeten komen tot een bewustzijn, wij moeten volwassen worden, geestelijk volwassen, en dan zal elke sfeer en elke wereld voor ons Koninkrijk Gods zijn. En toch zal die wereld voort kunnen bestaan. Er kunnen velen in die wereld zijn die dat Koninkrijk Gods nog niet hebben bereikt, die het nog niet kennen. Een voortdurende werveling van dood, reïncarnatie, dood, lijkt mij op het eerste gezicht een overdreven pessimistische voorstelling van de werkelijkheid, want wanneer de volmaaktheid op een bepaalde trap is bereikt, dat leert onze ervaring, gaan wij verder op de volgende trede, trap na trap doormakend. En nu kan natuurlijk gezegd worden dat dit toch een kringloop is, omdat er nergens een punt is waarvan wij zeggen: hier ligt de voleinding. Maar die voleinding ligt in alle punten. De wereld begoocheling, de sferen begoocheling, dan mijne vrienden, is God ook begoocheling. En wanneer de Rozenkruisers deze wereld als een wereld van waan erkennen, waarom laten zij zich dan toch voortdurend meevoeren in die wereld van Maya en trachten zijzelf lering te geven aan al hetgeen wat dan toch deel is van die wereld van begoocheling? Hier is men te ver gegaan. De vraagsteller heeft ongetwijfeld dan ook sommige problemen bij de formulering wel over het hoofd gezien. Het is een zeer eenvoudige vorm van stelling, zo eenvoudig dat ze in zichzelf onjuist is, want de werkelijke Rozenkruisersleer en zelfs de leerstellingen zoals Heindel die heeft gebracht, zeggen: de werelden der verschijnselen aarde en sfeer, zijn begoocheling. Dat is een groot verschil. Het gaat hier n.l. om de verschijnselen. Wat wij zien, waarnemen en ondergaan is waan, niet omdat het niet bestaat, maar omdat het zo onvolledig wordt ervaren, dat het bewustzijn dat zich er een beeld van vormt, de waarheid steeds weer vervangt door een leugen omdat dat het enig aanvaardbare is. Dat zien we bij een kind dat van de grote mensen hele en halve leugens voorgezet krijgt, omdat het zich anders een te fantastische wereld bouwt, een wereld die volgens het grote besef der grote mensen - tussen aanhalingstekens dat "grote mensen" - onlogisch, onredelijk en onverantwoord is.

Zo zouden wij het kunnen begrijpen wanneer een leraar aan de mensen niet de volle waarheid durft of kan openbaren en zeker deze openbaringen zover hij doen kan, niet in handen geeft van de eerste de beste. Dan kan men wel zeggen: "alles is begoocheling", maar het is niet waar. De begoocheling schuilt in U, zoals ook het Koninkrijk Gods in U schuilt. Uw wereld, Uw leven, de sferen, duister en lichte tezamen, zijn alle werkelijkheid, ze zijn de lijnen die de goddelijke tekenmeester tezamen heeft gezet toen Hij in contrasten zijn eigen beeld schiep, reëel, werkelijk en echt. Maar wij, wij zijn als een vlieg die op een marquette terecht is gekomen en inplaats van het landschap dat daarop is uitgebeeld, slechts ziet bergen en dalen, bedreiging en dood, een ogenblik van vrijheid en een hernieuwing daarvan. Het Koninkrijk Gods is een begripstoestand, is een bewustzijns-toestand. Dat ligt niet buiten deze wereld en het ligt niet in deze wereld, het ligt in ons allen. Wat wij zijn, wij weten het niet; wij weten slechts wat wij denken te zijn. Wat de wereld is en wat de sferen zijn, kunnen wij ook niet zeggen. Wij kunnen slechts hen beschrijven en kentekenen zoals ze zich aan ons voordoen. Op het ogenblik dat ons eigen wezen geheel ontwaakt, zullen wij dus een werkelijkheid zien. Maar in onze sluimering zien we vele van de belangrijkste punten over het hoofd en wordt onze wereld er een van verwrongen waarheid. Wanneer dan ook het woord Maya, begoocheling of waan wordt gebruikt, dan zou ik dat graag willen interpreteren als verwrongen waarheid, een beeld in de lachspiegel. En onze werelden, onze sferen, alle tezamen zijn niets anders dan het beeld Gods en de goddelijke waarheid, gezien in de lachspiegel van ons eigen onvermogen, vertekend op vele wijzen, maar nooit zuiver uitgedrukt in een voor ons volmaakt vatbare werkelijkheid. Wij kunnen ongetwijfeld veel debatteren over de waarden van een waanwereld, maar ik meen te mogen zeggen dat elke voorstellingswereld, zelfs een fantasiewereld, in ons wezen reacties wekt en dus ook ervaring tot stand brengt. En hoe groter onze ervaring, hoe groter ons begripsvermogen zal worden voor de dingen die rond ons zijn, hoe meer ze als werkelijkheid worden gezien, inplaats van als een projectie vanuit ons eigen wezen. En daarom: het Koninkrijk Gods ligt niet buiten de wereld der sferen, buiten deze aarde, het ligt in ons allen, in alle dingen die rond ons zijn, maar we zullen dit pas beseffen wanneer wij zelve tot deze grote waarheid ontwaakt zijn en inplaats van de uiterlijke kant, de uiterlijke vorm en vormgeving der dingen en gedachten, de levende inhoud zien, die m.i.l de directe uiting is van het goddelijk vermogen en altijd deel daarvan blijft. Wanneer iemand op de uiteenzetting commentaar heeft zal ik dat gaarne aanhoren en beantwoorden.

- x Ja, ik had dit nog willen vragen: dus uiteindelijk is het een onvolledigheid in ons denkvermogen. Dus de bedoeling is dat dit denkvermogen zo volledig mogelijk aldenkend wordt gemaakt.
- Ik heb niet over denkvermogen maar over bewustzijn gesproken.
- x Het begripsvermogen, het denkvermogen dat geeft uiteindelijk toch de bewustzijns-toestanden.
- Hiermede toont U zelve hoe groot Uw waan der wereld nog is, want U kunt bewustzijn en begrip niet losmaken van denken. En toch zijn bewustzijn en begrip innerlijke toestanden die van de processen der rede en der omschrijving, die gezamenlijk het denken uitmaken, onafhankelijk kunnen zijn.
- x Maar is dan niet het denkvermogen juist de weg om het begripsvermogen te vervolmaken? Dit denkvermogen als denkstof, dat is toch niet voor niets in de wereld gebracht?
- Soms lijkt het mij of de rede en het denkvermogen niets anders is dan een pot groene zeep waarmee de mens de mast der bewustwording invet voordat hij naar boven klimt om uiteindelijk de waarheid te beseffen. Ik kan zeer zeker het denkvermogen niet beschouwen als een middel om het bewustzijn te vinden. Wel weten wij dat het denkvermogen een aanpassing aan omstandigheden mogelijk maakt, dat het uiteindelijk vormgevend en scheppend werkt en daardoor een van dering van zijn en hiermede een verandering van emotie, dus van voelen en doorleven, mogelijk maakt waardoor het begripsvermogen wordt versterkt en uiteindelijk ook bewustzijn wordt verkregen. Bewustzijn in de hoogste vorm is deelgenootschap in de goddelijke kracht. Heb ik mij duidelijk genoeg uitgedrukt?
- x Ja, nu wel, dank U.
- x Zoals Krishnamurti ook zegt: ik moet gewaarworden.
- Gewaarworden, taalkundig juist gebruikt, betekent niet alleen waarnemen, maar betekent de waarheid in U opnemen. De waarheid in U opnemen of gewaarworden is een van de processen die wij allen gezamenlijk trachten te voltooien. In een woord kan soms veel of weinig gezegd worden. De omschrijving die wij in onszelve aan het woord geven, het begrip dat daarmede verknoopt gaat, maakt het voor ons waardevol of tot een betrekkelijk billijk hulpmiddel bij het verkeer met onze medemens. Zoals U weet spreekt men zeer veel over waarnemingen en gewaarwording, maar wij vragen ons af in hoeverre de waarneming betekende het waarlijk de waarheid tot zich nemen en in hoeverre het gewaarworden betekende, deel van de waarheid worden, want deze zin gaat bij de mens vaak verloren. Maar in absolute zin gebruikt, is gewaarden deel der waarheid worden, en deel der waarheid worden

betekent deel van God worden, omdat de Alkracht de enig absolute waarheid is die er bestaat. Zijn er nog meer vragen over het behandelde onderwerp? (geen vragen meer). Dan zullen we thans gaan pauzeren en bestaat de mogelijkheid misschien dat in de tweede helft nog een spreker buiten de "vragenrubriek" aan het woord kan komen. Dat ligt aan de wijze waarop het gesteld is met Uw problemen. Hoe meer problemen U brengt, hoe meer antwoorden, maar ook helaas, hoe minder sprekers. Goeden avond.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan het correspondentie-adres van de Orde der Verdraagzamen, de Ruijterstraat 80, D E N H A A G.

U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

NA DE PAUZE

Goeden avond vrienden, (intelligentie: de geestige Henri).

Nou, lach maar niet, ik heb nog niets gezegd om te lachen. VRAGENRUBRIEK, persoonlijke vragen worden niet beantwoord of U ze stelt of niet. Alle andere vragen worden beantwoord zover als dat mogelijk is op het ogenblik, gezien de aanwezige kennis. Ga je gang.

- x Naar aanleiding van het onderwerp over de natuur. Zou men nooit een schadelijk dier zoals een mug of mot mogen doden? Of is dit voor hen soms een evolutie naar hoger levensvorm? (gelach)
- Ja, ik weet het niet, hoor. Er zijn natuurlijk heel wat muggen en motten dan, die in een verbazingwekkend tempo evolueren, als dat waar is. Maar ik geloof eigenlijk dat er sprake is van een klein misverstand. Als je gaat zeggen: "alle leven is heilig", dan ontken je precies hetgene wat de spreker heeft beweerd. De spreker heeft gezegd: wat de mens onrecht, wreedheid enz. noemt, moet worden gezien als een organisch hernieuwingsproces in de natuur die hij voorstelde in vergelijking met een menselijk lichaam. Klopt het of niet?
- x Ja.
- Dus als U een mug doodt, dan doet U niets anders dan zorgen dat Uzelf van enige last, misschien jeuk, bevrijd blijft. Datzelfde voor motten. Je kunt per slot van rekening niet omwille van de heiligheid van alle leven je tapijt op laten vreten. Dat is tenminste het menselijk standpunt. En zolang als de mens te midden van de natuur leeft als deel daarvan, dan zal hij wel erg op z'n tellen moeten passen, want als jij de muggen niet meer dood maakt, maken de muggen jou dood, hoor. Dat doet er niet eentje, maar dat doen er een paar honderd of een paar duizend. Stel je nu eens voor dat je geen enkele mug en geen enkele mot dood maakte, dat je verder ook geen enkel diertje kwaad deed, nou dan zou je uit moeten kijken, want als je dan door de groene mist van warrelende muggen naar de grauwe gezelligheid van fladderende motten bent gekomen in je huiselijkheid en je gaat naar bed, dan moet je nog oppassen dat dat ding niet met je wegloopt ook. Dus ik geloof niet dat het slecht zou zijn om die diertjes uit te roeien, van menselijk standpunt uit. En de mens is een evenwichtsfactor in de natuur. Blijft ons de vraag van de evolutie. Een mug leeft een muggenleven en geen mensenleven, en wanneer die mug als mug z'n ervaring heeft opgedaan, dan moet hij ook begrijpen dat er bepaalde prooidieren zijn die helemaal niet bereid zijn om zo maar als bloedgever op te treden en dat er geen Rode Kruis bestaat met broedbakken voor muggen. Wanneer die mug zich realiseert wat hij is, eigenlijk een beetje parasiet, dan gaat hij zeggen: nou, wanneer ik om voort te brengen moet parasiteren, dan wil ik liever iets anders hebben, waarbij ik niet zozeer parasiet ben. Dan zoekt hij het hoger op en dan wordt hij op de duur misschien een zeer filosofisch mens, die zegt: wij mensen zijn eigenlijk parasieten op de aarde, want wij leven ten koste van al hetgeen wat rond ons is. Klopt. Maar als die mens zover is gekomen dat hij dat begrijpt, dan gaat hij ook zeggen: ja, dan wil ik wat hogers worden. Nou en dan kan hij stom zijn, dan kan hij zeggen: ik wil God worden. Maar ja, dat baantje is allang niet meer vacant, dan heb je niet veel kans, want de mens die is altijd zo dom dat hij de onfeilbaarheid van een God niet benadert al wordt hij nog zo hoog. Blijft over de andere kant: ik wil proberen om de waarheid te zien t.o.v. mijn eigen persoon en de Godswaarde toestreven en zeg je: hé, ik ben geen parasiet, want ik ben deel van God. En je kunt nooit op jezelf parasiteren, waar of niet? Behalve natuurlijk wanneer je een erge drukke werker bent, dan parasiteer je op je eigen krachten. Maar ja, dat is ook hinderlijk, want dan is het je werk wat parasiteert, en is het je eigen stomme bewustzijn wat toelaat dat je jezelf schade toebrengt omdat je geen bewustzijn hebt van de werkelijke waarde in je eigen leven. Zeg eens dat ik dat er niet mooi uitgooi. Dus, het doden van muggen, motten, vlooiën en al het andere. Eigenaardig hè, als je het woord "vlo" zegt dan zijn ze ineens enthousiast. Als je nu over een hordenloper spreekt, vinden ze het heel gewoon, maar zeg je vlo, dan moeten ze lachen. En toch hebben ze één ding gemeen, ze

ze springen allebei. Maar enfin, die ongedierten van menselijk standpunt uit, zijn vanuit hun eigen standpunt natuurlijk levende wezens met een recht op leven, vreugde aan leven enz. en die willen helemaal niet dood. Maar in de natuur is alles niet gebaseerd op de handhaving van elk leven, volgens het begeren van het leven, maar op de continuering van het natuurlijke als geheel, en dus is het doden verband, natuurlijk verband met de natuur, een natuurlijke voor-gang. En alle natuurlijke voorgangen zijn het resultaat van goddelijke wetten. En als het Gods wet is dat alles eens tot Hem terugkeert, dan moet dus het volbrengen van het zeer natuurlijke doodslaan van muggen, vliegen enz. - elk land heeft z'n eigen jacht. Zit je in Indië dan ga je tijgers jagen, zit je in Afrika dan jaag je op leeuwen, zit je in Nederland dan jaag je op muggen -. Maar ieder land, elk gebied heeft dus z'n eigen kwalen en plagen die hij op z'n eigen manier bestrijdt. Dit bestrijden is een trachten om een evenwicht te handhaven in de natuur waarbij jezelf gehandhaafd kunt blijven. Als zodanig natuurlijk en dus een resultaat a.h.w. van de wetten die God in het begin in de schepping heeft gelegd n.l. dat alles door strijd tot bewustzijn komt en door strijd uiteindelijk ook van vorm veranderende, kan incarneren in een wezen dat God kan erkennen, en als het God kan erkennen, dan kan het vandaaruit tot een bewustzijn komen, met of zonder vorm, waarin het God herkennen kan en zo zichzelf zien als waar deel van de schepping en niet alleen maar als een voorstelling die je zou hebben. Ik bedoel, er zijn zoveel mensen die denken iets te zijn wat ze niet zijn, zoiets van: "nou, ik mag er nog best zijn". "Ik ben nog een jonge vent, hoor". Ja dat zijn waanvoorstellingen, dat is geen werkelijkheid, lichamen; wat het geestelijk is dat kunnen we niet nagaan. Dus dat ziet U in, daar lacht U om, maar op hoeveel manieren bedrieg je jezelf eigenlijk niet omtrent hetgeen je bent. Ik ben eerlijk, ik ben netjes, ik ben fatsoenlijk; dat kan heel vaak alleen al vertaald worden in de ware termen door te zeggen: ik ben bang van m'n burens en van een politieagent, van wat een ander ervan zegt en bovendien van wat de dominee mij beloofd heeft in het hiernamaals. Als je voor jezelf voor de waarheid uit gaat komen, dan merk je dat er heel wat zelfbegoocheling bij te pas komt. En zelfs als je jezelf dreigt te erkennen, dan goochel je over het algemeen nog zo met alle waarde, dat je jezelf toch nog al goochelend aardig begoochelen kunt. Dus het kennen van de waarheid, dat brengt je door een strijd die voortdurend wanneer je jezelf valse waarden oplegt, gedwongen wordt de voor jou reële waarde te erkennen. En dat is voor een mug en een mot net zo als voor een mens. Trouwens ik weet niet of de uitdrukking op het ogenblik nog gangbaar is, maar: een mug die kwelt de mensheid en vele andere dieren doordat hij zuigt. In mijn tijd schenen er nogal eens werkgevers te zijn en werknemers die in diezelfde kunst ook uitmunten. Enfin, laat ik daar niet verder op doorgaan, anders dan komen we in de taal terecht. Maar ik geloof dat ik zo tussen alle vijven en zessen door, toch voldoende antwoord heb gegeven n.l.: het doden van insecten enz., van planten, omdat je eten moet enz., is natuurlijk. En waar de natuur met al haar wetten uiteindelijk uit God voortkomt, als zodanig bevorderlijk voor het doel dat God gesteld heeft voor het totaal van Zijn schepping. En dan moet je alleen maar zorgen dat je die dingen zo doet dat je ze nog voor jezelf kunt verantwoorden.

x Dank U wel.

- Ik word er nog voor bedankt ook. Nou, dan gaan we weer verder.

x In het maandblad "Het Mystieke Leven" las ik in een artikel over "Od-magnetisme" dat men een gloeilamp, zelfs een kapotte, door wrijving over arm, hals of hand, tot gloeien kan brengen. Kunt U ons iets over dit verschijnsel vertellen?

- Nou, iemand die dat kan moet wel een groot licht zijn. Nadat ik dan m'n eerste hatelijkheid gespuid heb, terzake. Dat men zonder meer, en vooral door een kapotte lamp, zo te gaan wrijven, die lamp tot lichten brengt, dat lijkt mij geheel afhankelijk van het soort lamp dat je gebruikt, want in feite is de od-kracht die de mens uitstraalt niets anders dan een magnetisch veld waarvan de kwaliteiten ietwat anders zijn dan van de electro-magnetische velden die U kent. Dat veld heeft echter ook inductieve kracht en waarde, waarbij sommige stoffen voor deze krachten zeer vatbaar zijn. U heeft dat dus met gewoon magnetisme ook zo, zoals het die meneer ging die dacht dat hij de roulette kon beïnvloeden door een grote magneet. Toen had hij zich vergist, want dat ding was van koper dat gelakt was en dat balletje was van ivoor. Toen verloor hij z'n centen en toen wilde hij die magneet terug gaan brengen, want dat ding was niet goed. Toen kreeg hij z'n geld niet terug en was hij alles kwijt. Dus, het is een ander soort magnetisme, een ander soort kracht dan zo'n magnetisch veld wat je zo in een magneet hebt zitten. Maar als je daar bepaalde stoffen in beweegt, dan kun je er kracht in opwekken. Wanneer dat gebeurt in het luchtledige, dan zou het kunnen zijn dat bij verwijderingen en niet bij voortdurend strijken dus, een gedeelte van die lading moet worden omgezet vanuit het luchtledige. De uitstoting daarvan zal dan een lichten tot stand brengen, maar niet van de gloeidraad, maar van de buitenhuid, van het glas, vanwaar de uitstraling plaatsvindt. En dan kan het zijn dat het in een zodanige frequentie gebeurt dat het een blauwachtig licht krijgt. Maar ik heb nog

nooit iemand gezien die zei: het geld in de meter is op, geef de lamp even, dan zal ik hem even wrijven. (gelach) Maar het kan dus wel, maar het ligt er wel aan wat voor lamp je gebruikt. Dus wat dat betreft kan het G.E.B. - zo heet het tegenwoordig geloof ik deftig, hè? Dat is gek, allemaal afkortingen - maar dat kan gerust zijn, daar zal geen concurrentie komen van wrijvende mensen. Nou, ik hoop dat het voldoende is, als het niet voldoende is dan zeg je het maar. Vind je me te lichtzinnig, dan mag je me nog op m'n vingers tikken ook, als je maar achter de tafel blijft. (hilariteit).

- x Die krampen die oudere mensen krijgen, b.v. die dij-krampen en waar de dokter blijkbaar geen medicijnen voor heeft, komt dat uit verkeerd denken voort of kunnen we het een of ander doen om dat te voorkomen of te genezen, wat is dat? Is dat een verkeerd denken, dat we krampachtig aan iets vasthouden of zo?
- Het kan natuurlijk wel, maar om nu een vergelijking te gebruiken: als je een versleten wagen hebt, dan kun je er de beste olie ingooien, dan rammelt hij nog. En zo gaat het daar nu ook. Het kan heel vaak zijn dat bij een mens het zenuwstelsel, het spierweefsel, de aderen vooral niet te vergeten, zo'n klein beetje aan het einde van hun krachten komen. En wanneer dat gebeurt, dan gaan ze zoeken naar een methode om toch nog op zichzelf te lijken, nietwaar, zoals dat geraamte dat zei: geef mij eens even de lippenstift. Dus dan willen die spieren normaal. Door dat normaal doen, komen ze in een verwrongen positie. Die gewrongen positie daar kun je eigenlijk heel weinig aan doen, tenzij je bewust die spier ontspannen kunt. Kun je bewust die spieren geheel ontspannen n.l., dan gaat dat verschijnsel weer weg. Het zal wel terugkomen, maar dat kun je met een paar minuten ontspannen weer weggrijpen. Dergelijke pijnen dus, komen niet direct uit een verkeerd denken voort, hoor. Wat dat betreft mag je gelukkig zijn dat niet elke verkeerde gedachte in je spieren tot uiting komt, want anders dan zou de hele wereld met reumatiek zitten. Maar het is wel zo, dat het gebruiken van gedachtenkracht er heel wat aan kan doen. En in vele gevallen kan bij dergelijke kwalen een werkelijk goed magnetiseur of magnetiseuse ook nog wel wat doen. Die kan dan n.l. door het instralen tijdelijk die weefsels activeren, de kracht geven die zichzelf niet meer hebben en misschien zelfs, als de zaak niet helemaal afval en afbraak geworden is, de zaak nog zover opknappen dat dat weer zelf gaat functioneren; dan blijft die pijn weer jaren weg. Verdere medicijnen kan ik er niet voor geven, alleen oudere mensen die komen wel eens op een punt dat b.v. lekker eten hun enige vreugde is. Als je nu zo ver komt, dan moet je wel elke dag even op de weegschaal bekijken en even in de spiegel kijken, dat je vooral niet een dan toch al betrekkelijk versleten lichaam gaat overbelasten met zo'n 40 kilo extra gewicht. U moet mij niet kwalijk nemen dat ik het zo zeg, het is treurig genoeg. Er zijn mensen die kunnen er weinig aan doen dat ze dik worden, dat is een kwestie van klieren. Niet dat dikke mensen klieren zijn, meestal het tegendeel, (gelach) maar dat is dus een kwestie daar kunnen ze niets aan doen, nietwaar? Die worden al dik als ze ademen. Nu ja, probeer nu maar eens een kwartiertje niet adem te halen, dan heb je het zo benauwd dat je helemaal vergeet dat je adem moet halen, en zou je het zelfs dan nog uithouden, dan vergeet je te leven. Dus er zijn mensen die kunnen daar weinig of niets aan doen, maar er zijn ook mensen die zeggen: ik ben een heel matig eter, of eetster, ik eet 's morgens 2 boterhammetjes en 's middags 2 en 's avonds een aardappeltje, wat groente en een biefstukje. Maar dan vergeten ze op te noemen: ik ontbijt om 8 uur en om 9 uur drink ik alvast een kopje koffie met een koekje, en dan ben ik om half tien eigenlijk een beetje flauw en dan neem ik een reep chocola. Om elf uur dan moet ik toch ook weer koffie drinken, dan neem ik een gebakje erbij, steeds koekjes eten is zo vervelend. Ja, en als je 's avonds zo in bed ligt, wil je nog wel even lezen en dan neem je zo'n lekker schoteltje met studentenhaver of zo erbij (gelach). Je moet me niet kwalijk nemen dat ik er even op wijs, hoor. Het is een fout die sommige mensen maken. En als je dan last van de spieren krijgt, neem me niet kwalijk, als je een kruiwagen hebt die 200 pond kan dragen en je duwt er 400 op, dan kraakt dat ding ook. Het is geen hatelijkheid, hoor, en alle aanwezigen uitgesloten, die kunnen als ze dik zijn er niets aan doen. Maar het is toch de moeite waard om het eens te overwegen. Nu, we hebben toch geen vragen meer, laat ik eventjes losbarsten. Er bestaat een ziekte, die tegenwoordig meen ik zelfs het mannelijk geslacht soms te grazen neemt, dat heet vermageringsdiët. Degeen die vermageringsdiët houdt die eet a.h.w. om te vermageren, ofwel hij eet niet. Maar dan doet men dat op de volgende gezellige manier: Een paar dagen drink ik alleen maar vruchtensap, 4 dagen lang. Man, dan ben ik zo flauw. Of, nou, ik ga maar 2 keer per dag eten, ik ontbijt niet. Nu 12 u, half 1, ik val van de graad. Anders 3 boterhammen en nu 8. Ja, de mensen die begrijpen één ding nu verkeerd, die denken dat de hoeveelheid van het eten uitmaakt of je dik of mager wordt. Nou, neem me niet kwalijk dat ik interrumppeer, hoor, maar de werkelijkheid van gezond eten, je lichaam zo gezond mogelijk in stand houden, weet U waar dat in zit? Dat lichaam regelmatig voedsel geven en regelmatig ongeveer gelijke hoeveelheden. Want kijk eens, als jij gewend bent om 's morgens om 9 uur te eten, dan

zegt die maag om 7 uur: zaak in bedrijf, dadelijk komt er wat naar binnen dat verwerkt moet worden, zuur produceren. En dan komt er om 9 uur niets. Ja, wat moet die maag doen met dat zuur, hè? Die trekt gewoon een zuur gezicht, voorzover als magen gezichten hebben dan, en op de duur zeggen ze: nu ja, vooruit, gooi die boel dan maar weg, dan zullen we dadelijk wel weer een nieuw potje zetten. Maar die heeft in z'n hoofd, er moet zoveel verteerd worden, dus die maakt de dubbele hoeveelheid, eet je 's middags dubbel zoveel in zo'n geval. Maar nu zijn er van die mensen, daar weet je nooit van hoeveel ze nu wel of niet zullen eten. Ik heb geen trek, geef me maar een kopje thee; dan hebben ze ontbeten. Ja, allemaal heel mooi, maar die maag die heeft al die arbeid gehad, want die heeft gereknd op 2 boterhammen en een zacht gekookt eitje, zoals anders, en 's middags rekent hij op, laten we zeggen een kadetje, 2 sneedjes bruinbrood, een zoute haring en een plak koek. Dat is zo ongeveer het gewone menu; dat kun je ook vertellen in andere waarde, je kunt er wat vlees voor in de plaats zetten van die vis en zo, maar daar wacht die maag op. Dan heb je een daverende honger, en daar komen 7 boterhammen, 3 kadetjes, 2 krentenbollen, een gebakken ei. Die maag die zit er werkelijk mee in z'n maag, die zegt: hoe krijg ik dat weg? Dus die moet krampachtig gaan werken om het bij te houden en die gebruikt de kracht van het voedsel, voor een gedeelte alweer, de werkelijke kracht ervan, om die zaak te verteren. Ja, en nu zijn er nog wat suikers en eiwitten, die heb ik hier, er mankeert wel wat aan, nou, weet je wat, laten we het dan maar als vet opslaan voorlopig, dan kunnen we later wel eens zien wat we doen. En zo gaat dat dag in dat uit, dan teweinig, dan teveel, dan te weinig, dan teveel. Die maag die went eraan; als het te weinig is, dan gaat ze dat eigenlijk nieteens meer voor zichzelf aan kracht weghalen. Laat maar zitten dat vet, we komen er zo wel, bewaar dat zuur maar. En 's middags: hé, dat is meer dan ik had verwacht, bij de reserves. Aan het begin merk je dat niet, dat is zoiets als sparen met een kwartje per dag, weet je wel? Nu ja, dat voel je niet, maar als je een jaar bezig bent en je kijkt zo eens op je bankrekening, dan zeg je: hé, ik kan haast niet meer uit m'n stoel komen. Dus regelmatig eten. En als je werkelijk verstandig bent, eet dan wanneer het tijd is om te eten en niet er tussendoor. Als je werkelijk gezond wilt blijven is dat het verstandigste. Niet de hele dag eten, maar eten wanneer het tijd is om te eten, dan is je maag er op ingesteld. Stel je voor dat U rekenwerk doet, U zit normalerwijze 4 uur per dag te rekenen. Nu krijgt U op een gegeven dag 2 uur rekenwerk. U denkt: nou dat is lekker, dan ga ik uitrusten. Net ligt U te slapen, dan krijgt U een por: hé, maak die vermenigvuldiging eens. Je maakt moeizaam die vermenigvuldiging, je moet eerst je hersens erbij halen; gaat weer slapen, een ½ uur later: hé, tel dit eens op; een uurtje later: hé, trek dat eens af. Ja, dan ben je aan het einde van die periode, waarin je minder werk dan anders hebt gedaan, veel moeier. Zo gaat het met je lichaam ook. Zo, en nu ik m'n reputatie als dieetdeskundige vergroot heb - nu ja, ik weet wat voor reputatie ik bij jullie heb, hoor, dus ik kan het rustig zeggen - geloof ik dat het tijd wordt om te kijken of er nog meer vragen zijn en anders een andere spreker aan het woord te laten.

x De conferentie van Genève heeft die nog een goed gevolg voor de wereld?

- Och, ze hebben in ieder geval in een gezellige stemming gepraat, en een beetje gezelligheid kan nooit kwaad op de wereld. Maar toen ik nog een kleine jongen was, toen was er bij ons een schoolmeester en die zei altijd zo: praten, kinderen, dat kunnen jullie, dat is me niets waard, ik heb liever één kleine daad dan zo'n opstel over iets wat je zult gaan doen. En daar zou ik het, wat Genève betreft ook graag bij houden. Laten ze maar eens een paar kleine daden stellen, die zijn veel meer waard dan conferenties met film, televisie, pers en weet ik wat nog meer. En bovendien is dat goedkoper en gezonder, want als je zo tegen wil en dank elke dag weer uit souperen moet, dat is eigenlijk zonde van het voer wat er verspild wordt. Maar laten we één ding even zeggen: ze zijn het met elkaar eens dat ze vrede willen, ze weten alleen nog niet wie z'n vrede ze nu eigenlijk zullen nemen, of ze nu een Frans, een Engels, een Russisch, een Amerikaans of een Chinees merk in zullen voeren. En wat dat betreft denk ik dat we nog te maken hebben met de nationale grenzen die aan eigen fabricaat de voorkeur geven. Maar ja, misschien dat ze, zonder dat jullie het weten, wereldconcerns sluiten en dat hetzelfde merk "vrede" en hetzelfde merk "vrijheid" overal wordt ingevoerd. Dan hoop ik voor jullie dat ze de goede keuze maken.

x De schoolstrijd in België?

- Och, wat zal ik zeggen, een storm in een glas water of om het op z'n Bel's te zeggen: weinig bier en veel schuim. Want die wet die is erdoor en de praktijk die blijft gelijk. Begrijpt U wat ik bedoel? Die openbare scholenbouw die zal zo'n vaart niet lopen zolang als er nog andere scholen zijn. En zolang als de gewone burgers eerst nog een openbare school aan moeten vragen, vraag ik me af of ze daar waar, ik wil niet zeggen meneer de pastoor, maar de katholieke partij dan toch in ieder geval de teugels in handen heeft, verstandig zullen doen om dat te vragen, want anders zou de schoenmaker wel eens een keer alleen maar protes-

tante schoenen te maken krijgen en dat kan in zo'n gebied heel weinig zijn, of de bakker die zou plotseling concurrentie krijgen van een ander. Dan kun je beter je kinderen naar een katholieke school laten gaan. Ik denk wel dat het op die manier verloopt. En verder is het prettig, voor de politiek dan, want nu hebben ze tenminste iets waar ze over kunnen vechten. Ja, en allebei gelijk hebben van hun eigen standpunt, want in de politiek is het zo, om werkelijk een goed politicus te zijn moet je iets bestrijden en ergens voor strijden. Maar dan is het moeilijk dat je niet iets mag gaan bestrijden wat vanuit jouw eigen standpunt ook nog kwaad zou kunnen zijn, terwijl je niet voor iets mag gaan strijden dat voor een andere politieke partij goed zou zijn. Grondregelen van de politiek. En in dit geval heeft men nu eenmaal zo'n strijdmiddel gevonden. Men kan dus agiteren en het volk a.h.w. meer partij- en politiekbewust maken. En daar gaat het nu eigenlijk om. Dacht je dat het alleen om die school ging? Dat hadden ze met een handeltje nog af kunnen maken, maar het ging erom, de ene serie die zegt daar: dat ze katholiek zijn dat vinden we best, maar de staat is de staat en de kerk is de kerk. De andere partij die zegt: wij als kerkelijken willen dat wij kerkelijk het recht en het gezag ook in handen houden, want anders dan wordt onze kerkelijke opvatting, door de staatkundige opvatting teveel gedeerd. Dan hebben ze allebei van hun kant gelijk, daar vechten ze over, worden allebei partijen een beetje vuriger en zolang er geen dooien vallen, nu ja, laat ze hun gang gaan. Het is nog altijd beter dat ze gaan demonstreren in Brussel dan dat ze stilletjes een stuk in hun kraag drinken; zo moet je het maar bekijken.

x Of alle twee samen.

- Ja, maar dan is het de vraag waar de stukken komen, in de betoging of in de kraag.

x In de kraag.

- Als er een stuk in de kraag zit, zit de kraag ook weer in de betoging. Laten we daar niet over doorgaan want, hoe heet het ook weer, het is wat modern, o ja: in het land van Pallieter wordt de overdaad wel zeer gewaardeerd. En nu ja, dat heb je op alle gebied. Als je nu rekent dat ze elkaar al afmaken om één doelpunt in een voetbalwedstrijd ergens in Brazilië, dan is het nog niet zo erg dat ze een beetje demonstreren over een school. En denk je dat ze elkaar er werkelijk om dwars gaan zitten wanneer het gaat om zelfbehoud? Dan vergeten ze het allemaal, hoor. Denk maar aan de tijd toen de Duitsers hier waren, toen stonden de V.V.D. ers samen met de communisten in één cel en ze vonden het nog leuk ook. Maar dat is voorbijgegaan, hoor, dat vergeten we liever. Nu ja, soit! Nou, nog verdere politieke vooruitzichten? Ja, de Beursberichten heb ik niet, die kan ik niet geven.

x Ik wilde vragen of U iets weet van die managerziekte? Ik weet een geval van een man van even 60 die zich vlak voor z'n vakantie - en dat deed hij trouwens ieder half jaar - grondig liet onderzoeken. Z'n hart was uitstekend en tijdens z'n vakantie - hij maakte helemaal geen bergtoeren of iets, zakt plotseling in elkaar en is dood.

- Kijk eens, je hebt 2 soorten van managerziekte, de ene soort is een manager die zo in z'n managng opgaat dat hij tot de conclusie komt dat dit z'n werkelijke leven is. Wanneer hij die spanning mist dan mist hij ook de kracht om zichzelf op te zwepen tot leven. Omdat hij dit altijd heeft gedaan is z'n hele wezen eraan gewend. Mankeert het, poef, in elkaar, afgelopen. En de andere soort dat is de soort manager die voortdurend, over het algemeen tamelijk agressief, zich uit, die doet of hij een dondergodje is, bij zichzelf doodsbang is om fouten te maken en dat is de soort die met maagzweren rondloopt. Dat is ook een soort van managerziekte. Dus dat is een kwestie van een plotseling veranderen van levensgewoonte enz. En met zo'n vakantie, nu ja, hartziekte, hartcollaps, welnee. Per slot van rekening elk soort van dood is een hartcollaps. Maar de oorzaak, wat is de oorzaak? Volledig afwezig zijn van energie, doordat er geen prikkel van buitenaf was die levensenergie opwekte. Als die man zich erg druk gemaakt had in z'n vakantie, dan was hij er misschien beter aantoe geweest dan toen hij zo kalm was. Ik hoop dat het duidelijk is.

x Maar ik vind het toch heel consequent van die manager dat hij dat gedaan heeft in z'n vakantie.(gelach).

- Och, of hij dat nu in z'n vakantie heeft gedaan...

x Dan verstoorde hij het werk toch niet.

- ... ja, je kunt het natuurlijk als een grapje opvatten, maar eigenlijk is het een drama, want kijk eens, wanneer iemand sterft, is dat voor z'n omgeving altijd een drama.

x Als er veel centen zijn niet.

- Nou, ik geloof dat ik met U kan praten, dat gaat om de zakelijke kant.(gelach). Maar laten we dan dit zeggen: tegenwoordig geldt dat niet meer, behalve voor de staat en die trekt er zich weinig vanaan, want dan betaal je toch zoiets van 80% belasting, nietwaar? Eerst betaal je 40% hoe heet het? Nou he, ja successie, dan betaal je nog 20% inkomstenvermeerdering, dan betaal je nog 30% vermogensvermeerderingsbelasting en dan nog een beetje vereveningsheffing, nu ja, als ze zo doorgaat, dan ben je met 10% op je erfenis toe betalen er wel af. Dus dat is

er een grapje van maken. Maar ik zou het toch werkelijk ook graag ernstig bekijken. Is het eigenlijk niet treurig dat die mensen zozeer vergeten te leven, dat ze ondergaan aan zelfgeschapen omstandigheden? Dat ze zichzelf geestelijk zo vergiftigen dat hun lichaam niet in staat meer is voort te bestaan als een gezond en normaal lichaam? Dat ze zozeer opgaan in wat ze zaken noemen en wat uiteindelijk het grote kinderspel is van deze wereld, een spelletje om wat macht en aanzien, waar geluk en menselijke waarde eigenlijk nieteens met meespreken? Dat ze zich daar zo aan ketenen en boeien dat ze eraan ten onder gaan? Een mens die sterft voor iets dat de moeite waard is, die beklaag ik niet, maar een mens die zichzelf ziek en misschien zelfs dood maakt, omdat hij niet in staat is de consequenties van het bestaan dat hij zichzelf kiest geestelijk te verwerken en lichamenlijk volledig te accepteren, dan beklaag ik die mens. Dat is een groot drama van deze tijd. Mensen die denken dat ze alleen maar goeie mensen zijn wanneer ze meer hooi op hun vork nemen dan ze kunnen dragen.

x Dat kunnen toch de omstandigheden zijn.

- Och wat, omstandigheden. Die omstandigheden dat is een kwestie van een auto opgeven, in een goedkopere buurt gaan wonen en een stukje brood met margarine in plaats van roomboter eten. Leven kan een ieder tegenwoordig met heel wat minder dan de minste mens hier in Nederland heeft waarschijnlijk, als het er opaankomt. Maar ja, je moet een kostuum hebben en je bent niet gewend om er eentje te kopen van de lat, van het rek, dat moet aangemeten worden, dat kost je 300.--. Ja, maar je kunt nu toch niet ineens met zo'n goedkoop kostuum dat gaat niet, nee dan gaan we nog wat harder werken, dan kan ik er een van f 400.-- kopen, dan ben ik met dat van 300 niet meer tevreden. En nu zeg ik het alleen maar in waarden die in geld kunnen worden uitgedrukt. Het is nog anders ook, er zijn mensen die vinden zichzelf geen mensen tenzij ze anderen voor zich kunnen laten beven of naar zich kunnen laten opzien. Wat maakt dat eigenlijk uit wat je medemensen van je denken? Wat geeft dat eigenlijk? Als je voor jezelf een gezond mens bent, je weet dat je geen kwaad doet en zoveel mogelijk leeft volgens wat jij ziet als goed, wat heb je dan met die rest te maken? Wat geeft het dan of ze je goed of slecht vinden? Je hebt toch je eigen leven te leven.

x Het kan toch ook iemand zijn met een heel groot plichtsbesef.

- Als dat een plichtsbesef is, is het een vals plichtsbesef, want de mens heeft tegenover de maatschappij minder verplichtingen dan tegenover zichzelf. Hij heeft in de eerste plaats de plicht tegenover zichzelf om zo te leven dat hijzelf gelukkig is, in die zin dat hij zichzelf geen verwijten maakt, geen lasten op zich neemt die hij vreest niet te kunnen volvoeren en voortdurend z'n eigen capaciteiten van begrip en bewustwording vergroot. Dat is een mens aan zichzelf verplicht. En als hij dat verwaarloost omdat anderen beweren dat het z'n plicht is om wat anders te doen, dan zeg ik dat zo'n mens een dwaas is en een betreurenswaardige dwaas. Als je hart breekt bij de gedachte een mens te doden en ze sturen je de oorlog in als soldaat en je accepteert dat, dan krijg je misschien een shock, dan word je zenuwziek of je gaat eraan dood. Dan beklaag ik je, niet omdat je als soldaat bent doodgegaan, omdat je die shock hebt gehad, maar omdat je uiteindelijk gestorven bent aan een verloochening van waarden in jezelf. En dan zal degene die dan in dienst gaat, het natuurlijk niet met U eens zijn, die zegt: ja, maar ik moest toch, ik werd toch opgeroepen. Pardon, mijn vriend, U heeft de consequenties van Uw eigen innerlijk bewustzijn en waarde niet durven trekken in een uiterlijke wereld. Je hebt jezelf verloochend en daar ben je aan doodgegaan, of je dat nu plichtsbesef noemt of niet. En als je je nieteens realiseert wat voor jezelf nodig is, dan ben je nog een veel armer mens. Ik kan er over meepraten, ik heb het ook meegemaakt. Enfin, daar zullen we maar niet verder op doorgaan.

x Ik bedoel echt niet van meer geld te willen verdienen, doch dat je een ideaal ziet wat je graag verwezenlijken wilt voor de gemeenschap juist en dat je met chefs te maken hebt die je vreselijk tegenwerken.

- Er is geen ideaal voor de gemeenschap en er zijn geen chefs die tegenwerken, wanneer je jezelf de rechten toekent die aan jezelf toekomen, d.w.z. dat het voldoende is je plicht te doen zoals je die zelf ziet en zover als je ze zelf kunt volbrengen, zonder met de resultaten van anderen verder rekening te houden wanneer die anderen tegenwerken of meewerken. Als een mens dat werkelijk begreep, dan zou hij gelukkig kunnen zijn. Een ideaal is iets wat je niet bereiken kunt, dat is punt één, een ideaal is een droom van iets wat komen moet, en dat kun je voor jezelf verwerklijken maar nooit voor de wereld, want wat voor de een de hemel is is voor de ander de hel. Wat voor de socialist de volmaakte maatschappij is, dat is de ondergang van alle beschaving voor de individualist die in persoonlijke vrijheid gelooft, in deze zin natuurlijk van zelf verantwoordelijk, zelf de schoppen krijgen en zelf de winst inhalen. En zo gaat het met alle dingen. Er bestaat geen ideaal voor de stoffelijke mensheid, er bestaat hoogstens een ideaal van bewustwording. En bij dat ideaal van bewustwording kun je het stellen van jezelf uit, maar nooit beoordelen in hoeverre een ander aan dat ideaal beantwoordt, omdat hij het op een andere manier benadert. Idealen zijn heel mooi, maar een ideaal

is een voorstelling van jou en niet van de mensheid, van een groep mensen en niet van de cosmos. En daar zit nu juist de knoop. En een mens die dat niet begrijpt en die het z'n plicht acht achter een droom aan te jagen ten koste van alles en zichzelf daaraan offert, doodt met zichzelf de mogelijkheid tot verworveling van het ideaal, onthoud dat even. Dus dat is ook een onjuiste opvatting van waarde. En daarom, betreurenswaardige mensen. Nou, nu ben ik pessimistisch en ernstig genoeg geweest. Ik hoop dat... nu ja, laat ik dat niet zeggen. Zijn er nog meer vragen? Niet? Dan geef ik nog even een volgende spreker het woord en dan "het schone woord" natuurlijk, dat weer het laatste woord heeft. Dat is gek hè, zolang als ik nu al hier kom, hebben ze mij nog nooit de kans gegeven om het laatste woord te krijgen. Maar ik zal wraak nemen. Als ik ooit zou moeten incarneren, incarneer ik als vrouw, dan krijg ik altijd het laatste woord. (gelach).

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.20 op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen, (telefoon: 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cents per nummer kost.

VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!

Goeden avond vrienden,

We zullen deze avond niet te lang voortzetten, maar ik zou toch een ogenblik nog met U willen spreken over GELUK. Wat geluk is kan eigenlijk niemand U zeggen; het geluk is een innerlijke toestand die niet - in tegenstelling met wat men gelooft - op uiterlijke waarden berust. Hoe vinden wij, mens of geest, het geluk? Door ernaar te streven, zo zegt men ons. Maar wanneer wij naar het geluk streven in onze eigen wereld, dan kunnen wij nooit en te nimmer komen tot een werkelijk geluk, omdat in de wereld buiten ons, invloeden die een andere geluksconceptie in zich dragen, voortdurend ons de realisatie van onze eigen volmaakte gelukstoestand verhinderen. Het gaat er dan om een geluk te vinden dat niet kan worden aangetast door enigerlei waarde die buiten ons bestaat. Dit geluk kan dus nooit voor een stofmens van uiterlijke omstandigheden afhankelijk zijn. Het kan bijdragen, die uiterlijke omstandigheden dan, kunnen bijdragen tot een meer of ook minder prettig leven. Maar een prettig leven is niet gelukkig leven. In de geest kan de mooiste sfeer met de wonderlijkste lichtende kracht geen geluk geven, indien wij, in onszelf niet een waarde dragen die het geluk waarborgt, en dragen wij het geluk in ons dan is het met ons tot in het diepste duister. Het geluk vinden wij in een tevredenheid, niet in een tevredenheid die alles accepteert en voor zichzelf daar geen enkele wijziging meer aantoe wil voegen, want een deel van een geluk is streven naar een groter geluk. Echter, tevredenheid in die zin dat wij de thans bestaande toestanden in en rond ons, kunnen accepteren als iets waarmee wijzelve vrede hebben. Wij hebben vrede met wat er nu gebeurt, omdat wij weten dat wij door eigen kracht of goddelijke leiding, te enigerlei tijd deze toestanden zodanig verbeterd zullen zien, dat ons eigen wezen zijn volledige uitdrukking niet slechts in het "ik" maar ook buiten het "ik" zal kunnen vinden. Mijn waarde vrienden en vriendinnen, geluk is identiek met innerlijke vrede. Zonder innerlijke vrede kan er geen enkel geluk bestaan. Om deze innerlijke vrede te gewinnen echter, moeten wij komen tot een waardering van ons bestaan in onze wereld op een wijze als wij gewoon zijn te doen. Wij moeten ons realiseren ten eerste dat de tijd en de opeenvolging der gebeurtenissen voor ons slechts schijnbare toestanden zijn, want, mogen er vele vormen zijn waarin ons wezen zich uitdrukt, ons wezen blijft gelijk. Onvernietigbaar streeft de geest en streeft de ziel, onverschillig door hoeveel werelden zij gaat, hoeveel sferen zij betreedt, hoeveel vreugde of leed zij ons brengt. Wij zijn niet afhankelijk van het heden voor het geluk. Het totaal van onze toestand zal ons eens de volledige en volmaakte uitdrukking brengen van al wat in ons leeft. En deze zekerheid kunnen wij dan misschien nog paren met een geloof, een innerlijk weten dat er een kracht bestaat zo groot, dat deze kracht in zich bergt de vervulling van al wat wij wensen, al wat wij maar kunnen wensen of ons voor kunnen stellen in Zijn wezen, en dat wij in dit wezen die vervulling op elk moment kunnen vinden, wanneer we dit wezen slechts kunnen benaderen. Maar ook wanneer deze laatste factor niet of slechts ten dele aanwezig is, kunnen wij vrede hebben, omdat wij weten dat er geen slotstreep wordt gezet onder onze rekening voordat wij ons einddoel bereikt hebben. Wat vandaag gebeurt is niet belangrijk, en wat morgen gebeuren zal, is ook niet belangrijk. Belangrijk is slechts dat in ons wezen steeds vrede heerst, vrede met onszelve, dat wij onszelve niets te verwijten hebben, dat wij ons niet beklagen over datgene waaraan wij niets kunnen veranderen, dat wij in onszelve de geborgenheid en de zekerheid hebben van een eeuwigbestaand wezen, dat niet door een sfeer of door een wereld gevormd wordt en dan geoordeeld. En hebben wij deze vrede in ons, dan zijn we ook bereid om al het goede dat onze omgeving en onze wereld ons biedt, binnen de voor ons mogelijke conceptie en aanvaarding,

aan te nemen en te genieten. Dan is het leven vol van vreugde, dan is elke sfeer een hernieuwde verrukking en biedt zelfs het diepste duister nog momenten van plotseling vreugdig ervaren, want dan leeft in ons de kracht die het goddelijke benadert en is de wereld buiten ons een voortdurende herinnering aan de volmaakte uiting van al wat in ons leeft zoals ze in God reeds bestaat. En kunnen wij dit benaderen, vrienden, dan hebben wij voor onszelve bereikt datgene waarnaar de hele wereld jaagt, waar duizenden en millioenen naar zoeken, dat zo weinigen weten te vinden omdat zij het altijd buiten zich zoeken: het geluk, dat is de vrede in ons en de aanvaarding van de wereld rond ons. Ik dank U voor Uw aandacht en geef het woord thans over aan de laatste spreker. Goeden avond.

Goeden avond vrienden,

Wij zullen vanavond besluiten met HET SCHONE WOORD en ik zou gaarne van U een drietal of viertal begrippen hebben in één woord zoveel mogelijk weergegeven of uitgedrukt, die ik kan gebruiken om hier een korte eindthese op te bouwen.

x OPRECHTHEID - FANTASIE - KERMIS - ROMANTIEK - TROUW.

K E R M I S

Het draait en het klingelt Het belt en het roept, De wereld die lijkt wel gek. Ze draaien en zwaaien, Ze zwieren maar rond, Aan geld is er geen gebrek. Ze lachen en doen de wereld kond In een wereld van klatergoud. 't Is bedrog, fantasie en romantiek Waar de mensheid werkelijk van houdt. We dromen niet van oprechtheid en trouw, Dat is maar een woord en een waan, Een mens die wil in het kermisgewoel Van het volle leven staan. Maar wat vertoont ons dan de kermistent Waarvoor het leven staat? Wat zal ons straks daar worden getoond Wanneer het doek opgaat En het leven begint? O we weten het, vóór staat de boniseur En spreekt het mooiste woord: Wonderen zult U zien Waarvan U nooit nog hebt gehoord. Gaaf dat zien, gaaf dat zien, Hier romantiek, hier wonderlijk gewoel Van mensen die komen en mensen die gaan, Opwelling van het gevoel! Och, op rozen gedragen het hele bestaan. Maar zij die daar binnengaan Die zien maar al te vaak grauw licht En een doek waarop geverfd Wat verflenste rozen En wat afgezaagde blikken muziek Die niet noodt tot langer verpozen. Dan gaan ze naar buiten, teleurgesteld, Romantiek is iets wat niet bestaat. Ze gaan kijken wat er verder nog is Op de kermis, Wat er verder voor ons nog opengaat Aan nieuws, aan leuks en aardigheid. En daar staat alweer de boniseur, Hij staat te allen tijd klaar Voor U; hij leurt z'n waar: Hier geven we U sensatie, Het allergrootst gevaar, Een mens die rijst Boven alle mensheid uit En ook het hemelrijk	Geeft van hemelse krachten En zijn van wondere wijsheid blijk. Ook gij kunt deze tocht beginnen, Stap in, stap in, 't is een kleine prijs, Op naar de hoogste sferen zodadelijk Gaaf onze reis. Stapt U in dames en heren, Vijftig cent entrée. Ja, gaaf U maar naar binnen. En dan gaaf 't spel beginnen, De kooi schiet omhoog, Boven 't lichtend spel Tot in de duistere nacht, En angstig wacht de ziel Die boven der lichten hel Openbaring en juistheid verwacht. 't Kermisgewoel, dat is al gauw verstomd. Maar geen wijsheid en werkelijkheid, Alleen maar een kooi Die na een kort moment Weer naar beneden glijdt. Romantiek, gevaar, dwaasheid. Oprechtheid? Oprechtheid die kent men hier niet, De wereld is klatergoud, Men heeft gebouwd Van wat zeil en wat hout, Men kan ons niet tonen de werkelijkheid Die is te armelijk. 't Is zo arbarmelijk Wanneer het klatergoud eindelijk weer De kermis voorbijgaaf, Wat daar neer op de aarde leit. Neen, klatergoud. Maar een andere mens Zoekt andere waarde, En schuwt het kermisgewoel. Die zoekt naar oprechtheid, Naar waarheid en trouw, Hij gaaf er voorbij Aan het kermisterrein, Schouwt wat op, Bewondert de lichtende lijn Gespannen door de lucht En vlucht dan voor 't verstorend gerucht Van chaos en wanorde. Staag gaaf z'n tred Langs een stille weg
---	--

Met een hemel die stil donker lacht
En een ster die wat tinkelt en knipoogt,
Een licht misschien dat verre wacht
Op een eenzaam wandelaar.
Die mens ziet een wereld
Die werkelijkheid is,
Reëel en waar.
De wereld is oprecht,
Wat de nacht ook verhult,
Ze is wat ze steeds is geweest,
En toont straks haar zijn,
Komt er de dag
Volledig en onbevreesd.
En trouw, zij verlaat U niet
Deze waarheid en werkelijkheid,
Want zij is gebouwd uit andere stof
Uit waarden van boven de tijd.
Zoekt ge in 't wereldse kermisgewoel
En schouwt ge naar klatergoud,
Dan merkt ge al ras
Dat ge hoop en verwachting
Op een woord,
Op een leugen hebt gebouwd.
Er bestaat geen volmaaktheid
Van wereld en zijn,
Geen leven zo wonder en mooi.
Wie dat ziet en denkt:
Het is werkelijkheid
Onthoud: het is kermistooi.
En romantiek?
Een korte vlaag van wat zelfbedrog
En wat waan.
't Is aardig voor U
Zolang ze duurt,
Maar het zal zo gauw weer vergaan.
Zoek liever oprechtheid,
Iets dat werkelijk blijft.
Dat niet liegt
En zich anders U toont,
Opdat er de armoe
Wanneer ge 't aanschouwt
Zodadelijk Uw hopen niet hoont.
Schouw liever dan maar
Naar een wereld die trouw
Gelijk blijft zichzelf
Steeds door.
Dan kent ge geen kermisvreugd
Dat is waar,
Maar ge zijt op het goede spoor.

Ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
J. R i e n t j e s
Type- en Copieerinrichting
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62